

**UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOLOGIE**

**Catedra de Limba și literatura română
Centrul de Cercetări Filologice și Dialog Multicultural**

o r g a n i z e a z ă

SESIUNEA ȘTIINȚIFICĂ ANUALĂ A DOCTORANZILOR

cu tema

**INTERDISCIPLINAR ȘI TRANSDISCIPLINAR
ÎN LIMBĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICĂ**

ALBA IULIA, 26-27 martie 2010

„Interdisciplinaritatea presupune un dialog și schimbul de cunoștințe, de analize, de metode între două sau mai multe discipline. Ea implică interacțiuni și o îmbogățire mutuală între mai mulți specialiști“ ne spune *Dictionnaire encyclopédique de l'enseignement et de la formation* (sub coordonarea lui Christiane Etévée și Philippe Champy. Paris, Nathan, 1994. pp. 561- 563). Interdisciplinaritatea vizează, evident, în egală măsură, științele exacte și cele umaniste. Anumite discipline tradiționale ar putea fi considerate mai predispuse la interdisciplinaritate decât altele. Este cazul filosofiei, al antropologiei, al matematicii, al afacerilor, al educației, al ecologiei, al istoriei. Alte domenii mai recente precum cibernetica, teoria sistemelor și mass-media sunt și ele interdisciplinare.

De fapt, toate disciplinele care azi au un statut independent erau practicate de vechii greci sub denumirea de filosofie. Logica era practică de Platon ca filosofie pentru ca Aristotel să o individualizeze mai târziu. Tot Aristotel va practica fizica drept cosmologie. Singura diferențiere rezidă într-o individualizare metodologică. Disciplinele de azi nu sunt, prin urmare, altceva decât rezultatul unei specializări a problemelor filosofice. În Evul Mediu și în epoca clasică interdisciplinaritatea era încă o realitate pentru ca, în secolul al XIX-lea, numărul de materii să sporească și specializarea profesională să devină tot mai importantă, lucru confirmat de secolul următor. Se pare că noțiunea de disciplină nu este o realitate istorică, ci că ar fi fost condiționată de exigența universitară de specializare. Totuși, în anii '80 ai secolului trecut, această noțiune de interdisciplinaritate redevine interesantă. De îndată ce privirea noastră asupra lumii evoluează, abordarea interdisciplinară se impune în mod evident. După cum spune Edgar Morin, „obiectele trebuie concepute de acum înainte ca sisteme“.

Favorizând cercetarea interacțiunilor diferitelor domenii ale cunoașterii și complementaritatea lor, interdisciplinaritatea ne invită la o oarecare deschidere a spiritului. Noțiunea de interdisciplinaritate nu constituie o valoare în sine, ea este, înainte de toate, un mod de abordare. Formele pe care le poate lua sunt diferite: complementaritatea (două sau mai multe discipline concură spre un obiectiv comun), circulația (atunci când o disciplină utilizează, importă sau își însușește conceptele unei alte discipline), fuziunea (construirea unei noi discipline prin colaborarea cu persoane provenind din câmpuri disciplinare diferite) și confruntarea (care permite întâlnirea unor puncte de vedere asupra unui obiect ori a unei problematici).

Alături de noțiunea de interdisciplinaritate, cea de transdisciplinaritate este adesea vehiculată și controversată. Definiția generală a transdisciplinarității, aceea de mijloc de comunicare între discipline ce vizează modalități diferite de cunoaștere, este lărgită prin altele de genul: o modalitate de producere a cunoașterii științifice ce duce la transgresarea frontierelor științifice (Helga Nowotny); un cadru de lucru lărgit ce transcende limitările disciplinare (Basarab Nicolescu și Edgar Morin). Julie Klein reia de altfel istoria conceptului în intervenția *The Transition to Transdisciplinarity*. Cercetarea transdisciplinară este în curs de dezvoltare. Ea include totodată colaborarea în sânul comunității științifice și dialogul dintre lumea cercetării și societate în ansamblul ei. Ea depășește prin urmare, pe de o parte, granițele dintre disciplinele științifice și, pe de altă parte, cele dintre domeniul științific și celelalte câmpuri sociale incluzând un dialog între știință și societate la nivelul faptelor, al practicilor și al valorilor (Urs Wiesmann, Susette Biber-Klemm, Walter Gorssenbacher-Mansuz, Gertrude Hirsch Hadorn, Holger Hoffmann-Riem, Dominique Joze, Christian Pohl și Elisabeth Zemp – Academia Elvețiană de Științe, *Comment renforcer la recherche transdisciplinaire: une synthèse en quinze propositions*. Textul intitulat *Enhancing Transdisciplinary Research: A Synthesis in Fifteen Propositions* (Chapter 29) face parte din lucrarea colectivă *Handbook of Transdisciplinary Research*, Hirsch Hadorn, G. et al. (eds.), Berlin Springer Verlag, 2008, p. 183. Tradus din limba engleză de Frederic Darbellay (IUKB, Sion). Relectura traducerii de Anne Zimmermann - CDE, Université de Berne).

Cercetarea interdisciplinară și cea transdisciplinară ne permite să identificăm câteva probleme majore. Ele se referă la limbaj, la metode, la constrângerile instituționale și la cele cognitive. Cum fiecare disciplină și-a dezvoltat propriul limbaj, interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea cer o adaptare și o însușire a diferitelor modalități de utilizare a acestuia, fapt ce poate duce la întâmpinarea unor dificultăți în comunicarea rezultatelor cercetării, la împrumutarea de termeni tehnici uneori puțin înțeleși de specialiștii în alte discipline. Disciplinele sunt adesea devotate propriilor metode de investigație, lucru ce poate duce la neînțelegeri și opoziții. Instituțiile, organizate adesea după criterii disciplinare, pot apărea ca prim impediment în cercetarea interdisciplinară și transdisciplinară. Constrângerile cognitive constituie, de asemenea, un mare impas spre o cercetare autentic interdisciplinară sau transdisciplinară, ele presupunând o cunoaștere aprofundată a mai multor discipline. Ar fi posibilă dezvoltarea unei metode proprii cercetării interdisciplinare sau transdisciplinare? În ce măsură se poate vorbi de interdisciplinaritate sau transdisciplinaritate în limbă, în literatură și în artă de-a lungul secolelor? Care este impactul interdisciplinarității în educație, mai exact asupra instituționalizării programelor de formare interdisciplinară?

Iată câteva axe de discuție pe care le propunem pentru această sesiune de comunicări științifice:

1. **Interdisciplinar și/sau transdisciplinar în limbă:** despre originea cuvintelor și întrebuințarea lor în limbajele specializate, diferitele tipuri de gramatici, lingvistica matematică / computațională. Orizontul traducerii.
2. **Interdisciplinar și/sau transdisciplinar în literatură:** întâlnirea literaturii cu domenii înrudite sau cu știința și tehnica – legătura dintre literatură și lingvistică, literatură și artă, literatură și istorie, literatura science-fiction.
3. **Interdisciplinar și/sau transdisciplinar în pedagogie și didactică:** Din punct de vedere pedagogic, conceptul de interdisciplinaritate și transdisciplinaritate trimite la mai multe noțiuni: el stabilește existența unor fundamente comune învățării și o cultură comună. Finalitatea studiilor preuniversitare trebuie să tindă spre o cunoaștere de sine, spre o responsabilizare care vizează formarea cetățeanului. Abordarea interdisciplinară și transdisciplinară permite punerea în practică a misiunii cantitative (care cere unicitatea exigențelor și pluralitatea disciplinelor) și calitative (elaborarea unei culturi comune, formarea cetățeanului) a instituției de învățământ preuniversitar. Ce se întâmplă la nivelul instituțiilor de învățământ superior? Implicații didactice.

COMITETUL DE ORGANIZARE

PREȘEDINTE:

Prof. univ. dr. Ileana GHEMEȘ,
Decanul Facultății de Istorie și Filologie

MEMBRI:

Prof. univ. dr. MIRCEA BRAGA, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. ION BUZAȘI, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. CONSTANTIN CUBLEȘAN, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. MIRCEA POPA, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Conf. univ. dr. Diana CÂMPAN, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Lector univ. dr. Georgeta ORIAN, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

Prof. univ. dr. MIRCEA BRAGA, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. ION BUZAȘI, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. CONSTANTIN CUBLEȘAN, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia
Prof. univ. dr. MIRCEA POPA, Universitatea „1 Decembrie 1918“, Alba Iulia

Persoanele de contact din cadrul colectivului organizatoric:

Diana CÂMPAN, dcampan2002@yahoo.com
Georgeta ORIAN, geta_orian@yahoo.com

Date importante:

- Data-limită pentru comunicarea titlului și rezumatului (550 cuvinte): **10 martie 2010**. Titlul, rezumatul (550 cuvinte) și 5 cuvinte-cheie vor fi redactate în limba română și în limba engleză.
- Data-limită pentru trimiterea textului comunicării: **26 martie 2010**

Adresa instituției noastre este:

Universitatea „1 Decembrie 1918“ Alba Iulia,
Facultatea de Istorie și Filologie,
Catedra de Limba și literatura română,
Str. Nicolae Iorga 11-13, 510009 Alba Iulia.
Telefon: 0258 / 811412, int. 106.

Cerinte de redactare:

Lucrările vor fi redactate folosind una dintre versiunile de procesare de text: WORD (98, 2000). De asemenea, lucrările vor fi redactate în limba străină corespunzătoare secțiunii în care se încadrează, în format A4, pe o singură față, la un rând;

- textul va fi aliniat la stânga și la dreapta (**Justified**);
- distanțele față de margini vor fi: **sus 3 cm** (cu excepția primei pagini a lucrării, care va avea **5 cm** distanță față de limita superioară); **jos 2 cm**; **stânga 2 cm**; **dreapta 2 cm**.

Lucrarea se va redacta cu fonturi **Times New Roman**, cu următoarele specificații:

- titlul lucrării va fi scris cu **TNR bold, italic, 14pt**, centrat (cuvintele din titlu, pe care autorul dorește să le evidențieze, vor fi încadrate de ghilimele);
- la două rânduri (de 12pt fiecare) sub titlu se va nota: numele și prenumele autorului (autorilor) (numele cu majuscule), cu **TNR bold, 12 pt**, precedate de gradul didactic și urmate de denumirea universității / instituției de proveniență **TNR bold, 12pt**, toate acestea fiind centrate;

Asist. univ. drd. Maria BOTA
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia

- rezumatul se va scrie obligatoriu în limba engleză, cu **TNR italic, 12 pt** la 2 rânduri distanță (de 12 pt. fiecare) față de numele instituției;
 - la un rând (de 12 pt) sub rezumat se vor scrie 5-6 cuvinte cheie. TNR bold 12 pt,
 - la două rânduri sub cuvintele-cheie se va scrie textul lucrării, **TNR 12 pt.**, cu spațiere de un rând;
 - titlurile capitolelor și subcapitolelor vor fi scrise cu font **TNR, 12 pt, Bold** și vor fi numerotate cu cifre arabe, respectiv cu litere mici;
 - notele vor fi scrise la subsolul fiecărei pagini, cu **TNR 10 pt**;
 - bibliografia va apărea la sfârșitul lucrării, în următoarea ordine: titlul **Bibliografia (sau referințe bibliografice etc.)** va fi aliniat la stânga și scris cu **TNR 12 pt, bold**; autorii vor fi scriși în ordine alfabetică: numele autorului (cu **majuscule, TNR 12 pt**), prenumele (**TNR, 12 pt**), titlul lucrării cu **TNR 12 pt, italic**, localitatea, editura, anul, numărul paginii sau paginilor (în cazul citării), și acestea din urmă cu **TNR 12 pt**;
- exemplu:**

CURTICĂPEANU, Doina, *Dimitrie Cantemir*, în *Mic dicționar. Scriitori români*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978, pp. 114-115

- paginile nu se vor numerota și este preferabil, de asemenea, ca lucrarea să aibă număr par de pagini